

XIX. YÜZYILDAN GÜNÜMÜZE İSLAM DÜŞÜNÜRLERİ

CİLT 1

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

26 Ekim 2023

Editörler

Prof. Dr. Kemal SÖZEN

Prof. Dr. Sabri YILMAZ

Prof. Dr. Ali Kürşat TURGUT

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	302687
Tas. No:	022-97 040-4

İstanbul
DİVAN
Kitap
2023

170349
EROL GÜNGÖR (1938-1983)

Mehmet AKGÜL*

Giriş

Dünya ve ülke tarihini değiştiren dönüştüren büyük fikir abideleri ve onların hayatını, eserlerini okurken veya gözden geçirirken, insanın aklına daima şöyle bir takım soru gelir: Bu eserleri kaleme alan aydın mı, yoksa eseri mi bir devrin eseridir? Belli bir düşünürün, bilim adamının, sanatkarın belli devirde etkili olması, o devrin böyle bir etkiye çok müsait bulunuşundan mı ileri gelmektedir? Aynı şahıslar ve eserleri bir başka devirde aynı derecede etkili olur muydu? Onların bir başka çağda da yetişmesi veya yazılması mümkün müdür? Bu sorulara verilebilecek muhtemel cevaplarda her bir kişi ve eserinin kendi devrinin ürünü olduğu fikrini yadsamak neredeyse imkânsız görünmektedir. Erol Güngör'ü kendisi ve verdiği eserleriyle düşüncüncü onun için, İslam dünyasının, Türk toplumu ve düşüncesinin tarih boyunca karşılaştığı en kritik kırılma anının sebep ve neticelerinin müşahhas bir şekilde görünür olduğu, anlaşılmaya başlandığı dönemlerin düşünürüdür, diyebiliriz.

Genel olarak İslam dünyasının, özel olarak Türk toplumunun modern zamanlarda kendisi olarak kalabilme ve var olabilme gayreti içinde olduğu aşıkardır. Modern dünyada geleneksel var oluş tarzından taşınmak istediği süreklilik ve devamlılıkların Batı'nın çok yönlü meydan okumaları ile sarsılmaya, tartışılmaya başlanması ve dahi bunlardan yer yer şüpheye düşülmesi hali karşısında kendisi olarak yeniden var olabilmek nelere bağlıdır? Bu nasıl mümkün hale gelebilir?

Gelenekselden modern zamanlara evrensel insanî bilgi ve düşünce birikiminden hareketle, mecburen dahil olmak durumunda kaldığımız Batılılaşma/modernleşme sürecinde kendi gerçekliğimizi tanıma ve bilme, buradan hareketle karşılıklı etkileşim ve öğrenme sürecine girme ve kendi evrenimizde yeni evrensellikler kurma girişimleri son birkaç yüzyılın ana hikayesidir. Böyle bir çaba ve gayret içinde hızla değişen ve gelişen dünyada sabit veya değişken hareket noktaları belirleme arayışı bütün dünyada, özellikle Batı dışı kültürlerde açık açık gözlenen bir hadisedir.

* Prof. Dr., Necmeddin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Sosyolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Konya, (Makgul70@hotmail.com).